

‘Vreemdelingen groepsgewijs straffen is onverantwoord’

Het detentiecentrum in Rotterdam had nooit alle vreemdelingen mogen opsluiten nadat een groep mannen het personeel belaagde. Dat vindt de stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS).

„Dat het detentiecentrum te maken krijgt met soms zeer moeilijk gedrag van ingesloten begrijpen we, maar om ál deze mensen te straffen en dagenlang op te sluiten achter een dikke celdeur is onverantwoord en werkt averechts.”

Door Jitske-Sophie Venema

Dat zegt Revijara Oosterhuis, woordvoerder van de stichting. Bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie, onderdeel van LOS, zijn klachten van betrokken vreemdelingen binnengekomen.

De directeur van het detentiecentrum in Rotterdam nam afgelopen januari een uitzonderlijke maatregel nadat ruim dertig mannen zijn personeel belaagden. Het was zo onrustig in de instelling, dat hij iedereen opsloot – op korte luchtmoment na – en alle activiteiten schrapte. De dag erna stond de telefoon bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie roodgloeiend. „Gedetineerde vreemdelingen Rotterdam belden ons bang op.. ‘We worden behandeld als criminelen! Ik heb niks gedaan en toch is de celdeur al dagen op slot’, kregen we te horen.”

Oosterhuis schetst wat voor mannen worden vastgehouden in het detentiecentrum. „Mensen met een vluchtelingenachtergrond, mensen die soms al jaren in Nederland wonen, vaders, mensen met psychische problemen, in een rolstoel, net achttien of juist heel oud, we zien ze allemaal.”

Werkt steeds verder gaande repressie wel?

Het Meldpunt weet dat het detentiecentrum te maken krijgt met zeer moeilijk gedrag van ingeslotenen. „Maar om al deze mensen groepsgewijs te straffen en dagenlang op te sluiten achter een dikke celdeur keuren we af”, aldus Oosterhuis. „Misschien was ingrijpen op dat moment nodig, maar bij ons roept het veel vragen op: werkt steeds verder gaande repressie wel? Tot hoever reikt de bevoegdheid van de directeur? Is er wel sprake is van voldoende, onafhankelijk toezicht?”

In een detentiecentrum mag, anders dan in een gevangenis, niet worden gewerkt. „De verveling en onzekerheid over de toekomst zijn enorm groot en dat leidt tot grote spanningen. Zeker omdat mensen niet weten hoe lang hun detentie gaat duren.”

‘Straffen met isolatie leidt tot meer problemen’

Oosterhuis laakt de ‘beheersafdeling’ die het detentiecentrum sinds een tijdje heeft. „Daar geldt nog meer dan op de andere afdelingen een ‘straffend regime’. Het is bedoeld voor mensen die de orde verstoren, maar ook mensen die een tweepersoonscel weigeren komen er terecht. De mensen die wij spraken werden 23 uur per dag op cel opgesloten en mochten één uur per dag luchten in een luchtkooi. De maatregel kan telkens worden verlengd. De afgelopen weken werden we door minstens drie mensen gebeld die langer dan drie maanden geïsoleerd waren.”

Isolatie is zeer schadelijk voor de (psychische) gezondheid

Samen met Amnesty International en Dokters van de Wereld heeft het Meldpunt meerdere rapporten geschreven over het strenge regime in vreemdelingendetentie en het gebruik van isolatie. „Isolatie is zeer schadelijk voor de (psychische) gezondheid en het straffen met isolatie leidt alleen maar tot meer problemen. Niet voor niets stelt de GGZ Nederland dat alles moet worden gedaan om isolatie te voorkomen.”